

Številka: 06264-1/2019-1 22008
Datum: 11.4.2019

OBDOBNO POROČILO

O IZVEDENIH POSTOPKIH UGOTAVLJANJA NASPROTJA INTERESOV V OBDOBJU OD JANUARJA DO MARCA 2019

Na podlagi Smernic za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z dne 28.3.2013 senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) v sestavi Boris Štefanec (predsednik) in mag. Uroš Novak (namestnik predsednika) potrdi naslednje obdobjno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju januar – marec 2019.

- Komisija je pri preverjanju spoštovanja določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v času od januarja (1.1.) do marca (31.3.) 2019 evidentirala (na podlagi lastne pobude oziroma na podlagi prejetih prijav) 21 zadev ter obravnavala oziroma zaključila 16¹ zadev; 4 zadeve je komisija obravnavala na seji senata in pri tem ugotovila 5 kršitev² določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, v 10 zadevah je zavrnila obravnavo zadeve in hkrati 2 zadevi odstopila v obravnavo pristojnim organom, 2 prijavi pa sta bili zavrženi.
- Komisija je v obdobju od januarja do marca 2019 na področju nasprotja interesov uvedla 3 prekrškovne postopke, zaključila pa 5 postopkov, in sicer so bili v treh primerih kršiteljem izrečeni opomini, v enem primeru pa opozorilo.
- Komisija je v omenjenem obdobju izdelala 49 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

A. UVODNO POJASNILO

Institut dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma odpravljanja tega nasprotja je namenjen spodbujanju transparentnosti ter poštenega delovanja v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in opravljanju javnih zadev. Ta institut od posameznika zahteva, da se izloči iz obravnave in odločanja v vseh zadevah, v katerih je poleg (ali namesto) javnega interesa, ki ga je kot uradna oseba dolžan zasledovati po uradni dolžnosti, prisoten (tudi) njegov zasebni interes ali vsaj videz, da njegov zasebni interes vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje javnih funkcij in nalog; ali pa da vse relevantne okoliščine v zvezi s tem razkrije svojemu predstojniku (ali komisiji, če predstojnika nima), in počaka na odločitev. S tem se zagotavlja in dviga integriteta, pa tudi ugled ne le konkretnega posameznika in subjekta, ki ga predstavlja, ampak tudi javnih institucij in javnega sektorja kot celote.

¹ Številka predstavlja vse rešene zadeve med 1.1. in 31.3.2019, tudi tiste, ki so bile prejete pred 1.1.2019.

² V posameznih zadevah je komisija obravnavala več očitkov oziroma kršitev.

B. PRAVNI OKVIR IZVEDBE POSTOPKOV

Določbe ZIntPK, ki urejajo dolžno izogibanje nasprotju interesov so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če dolžnega izogibanja nasprotju interesov za posamezne kategorije subjektov ne ureja drug zakon. Določbe ZIntPK o nasprotju interesov se po izrecni zakonski določbi ne uporabljajo za postopke, v katerih je izločitev uradne osebe urejena z drugim zakonom – kot na primer za dolžno izločitev uradnih oseb, ki vodijo postopke po Zakonu o splošnem upravnem postopku, saj je izločitev uradne osebe urejena v ZUP.

ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane³ in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.).

V 37. členu ZIntPK je urejena dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. ZIntPK kot uradne osebe opredeljuje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbence, poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja (10. točka 4. člena).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mora temu izogniti na enega od naslednjih načinov:

- tako, da se v celoti izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (in v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane); ali
- tako, da začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

Uradna oseba, ki se sama ne izloči oziroma ki svojega predstojnika (ali komisije) ne obvesti takoj o nasprotju interesov oziroma možnosti, da bi do njega lahko prišlo, je odgovorna za prekršek po 10. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK.

C. METODOLOGIJA IN POSTOPEK UGOTAVLJANJA KRŠITEV

Komisija je dne 28.3.2013 sprejela Smernice za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z namenom poenotenja vodenja postopkov in obravnave zadev s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških. Navedene smernice so tudi podlaga za pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Komisija vodi postopke ugotavljanja nasprotja interesov na podlagi prijave ali po lastni pobudi.

V okviru obravnave se pridobijo vsi potrebni podatki za oceno, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni elementi definicije nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK. Ugotovitve v zvezi s tem se pripravijo za obravnavo

³ Družinski člani uradne osebe so po določbi 7. točke 4. člena ZIntPK njen zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje in sestre (ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu z uradno osebo) ter osebe, ki z uradno osebo živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

na seji senata komisije. Šteje se, da je do prve obravnave na seji senata zadeva v fazi predhodnega preizkusa. Ugotovitve z zavzetim stališčem glede obstoja nasprotja interesov ali suma tega nasprotja se praviloma ne pošiljajo v izjasnitev obravnavanim osebam (posledično se tudi ne objavijo na spletnih straneh KPK), ampak so podlaga za presojo o uvedbi prekrškovnega postopka. Navedene ugotovitve še ne pomenijo uvedenega postopka ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja skladno z 39. členom ZIntPK.

Kadar gre za primer, v katerem bi bilo glede na dejansko stanje primerno, da se ugotovitve komisije javno objavijo iz preventivnih, edukativnih in podobnih razlogov, se pripravi osnutek ugotovitev in se po sprejemu na seji senata pošlje v izjasnitev obravnavani osebi oziroma osebam. Nosilec zadeve, ki meni, da gre za takšen primer, se o tem predhodno posvetuje s senatom komisije (pisno po elektronski pošti ali na seji senata pod točko razno). Senat komisije lahko tudi samostojno odredi, da se pripravi osnutek ugotovitev in pošlje v izjasnitev obravnavni osebi oziroma osebam.

Šteje se, da je z odločitvijo o pripravi osnutka ugotovitev oziroma o pošiljanju ugotovitev v izjasnitev (gl. prejšnji odstavek) uveden postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja iz 39. člena ZIntPK. V tem primeru se po zaključenem postopku izvedejo tudi ukrepi, predvideni v 2. odstavku 39. člena ZIntPK. Načrti preiskav se v zadevah s področja nasprotja interesov ne pripravljajo.

Prekrškovne postopke v zadevah nasprotja interesov vodijo pooblaščené uradne osebe za vodenje prekrškovnih postopkov.

D. STATISTIČNI PODATKI IZVEDENIH POSTOPKOV

(i) Skupno število vseh obravnavnih primerov in kršitev

Kot obravnavane zadeve se za potrebe tega obdobjnega poročila štejejo zadeve, obravnavane na seji senata komisije ali zadeve, katerih obravnava je zaključena z uradnim zaznamkom o zavrnitvi ali zavrženju (in odstopom) izven seje senata komisije. Te zadeve v evidenci SPIS niso nujno evidentirane kot rešene zadeve, saj je nadaljnji postopek odvisen od okoliščin posameznega primera - komisija bodisi čaka na povratne informacije oseb ali organov v zvezi z izvedenimi ukrepi, odpravljanjem tveganj ali na povratne informacije drugih pristojnih organov, ki so jim bile zadeve odstopljene.

Komisija je v obdobju od meseca januarja do marca 2019 evidentirala 21 novih zadel s področja nasprotja interesov, od katerih ni bilo nobene odprte na lastno pobudo, pač pa na podlagi prejetih prijav (bodisi znanih oziroma anonimnih prijaviteljev).

(ii) Zadeve obravnavane na seji senata

Štiri zadeve so bile obravnavane na seji senata komisije, pri čemer je bilo obravnavanih skupno 4 različnih uradnih oseb in 8 različnih ravnanj (ena uradna oseba je bila lahko obravnavana zaradi več kršitev pri različnih ravnanjih). Pri treh ravnanjih uradnih oseb kršitev ni bilo moč utemeljiti, pri petih primerih pa so bile identificirane kršitve dolžnega izogibanja nasprotju interesov. V nadaljevanju podajamo opis ravnanj oziroma situacij obravnavanih na sejah senata v obravnavanem tromesečju:

- Zadeva:
 - o Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se je v postopku javnega razpisa za prosto delovno mesto, pri čemer je bila kandidatka za zaposlitev tudi njegova hči, izločila iz postopka izbire kandidata, s čimer je ravnala v skladu z 37. členom ZIntPK. Ni pa uradna oseba pisno obvestila svojega predstojnika, s čimer je kršila prvi odstavek 38. člena ZIntPK.
- Zadeva:
 - o Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se je s tem, ko je podpisala pogodbo o zaposlitvi za določen čas z njeno družinsko članico, znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno ni pisno obveščala svojega predstojnika, s čimer so bili izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.

- Zadeva:
 - o Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se je s tem, ko je potrdila izdano napotnico študentskega servisa, s katero je bila izdana napotnica njenemu sinu, za opravljanje študentskega dela, znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, o tem pa predhodno ni pisno obveščala svojega predstojnika, s čimer so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - o Od opravljenih spornih uradnih dejanj uradne osebe, poslovodne osebe javnega zavoda, glede potrditve izdane druge napotnice študentskega servisa za opravljanje študentskega dela hčere uradne osebe, sta minili že več kot dve leti in se v tem delu prijava ne sprejme v obravnavo.

- Zadeva:
 - o Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se je s tem, ko je podpisala naročilnico 1 za 1 blago, da bo njen družinski član, dobavil navedeno blago, zanj pa bo prejel plačilo, znašla v okoliščinah nasprotja interesov in so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - o Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se je s tem, ko je podpisala naročilnico 2 blago, da bo njen družinski član, dobavil navedeno blago, zanj pa bo prejel plačilo, znašla v okoliščinah nasprotja interesov in so izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - o Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se s tem, ko je podpisala naročilnice za izvajanje storitev, fizični osebi, ni znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, saj fizična oseba, ni družinski član uradne osebe, in niso izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.
 - o Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se s tem, ko je podpisala pogodbo o opravljanju storitve s predsednikom društva in zakonitim zastopnikom, ni znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, saj predsednik društva in zakonit zastopnik ni družinski član uradne osebe in niso izpolnjeni elementi nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK.

(iii) Zadeve obravnavane izven seje senata

Izven seje senata je bilo obravnavanih 12 zadev, pri čemer je v 10 primerih prišlo do zavrnitev, saj: iz devetih prijav niso izhajali resni sumi kršitev določb ZIntPK o dolžnem izogibanju nasprotju interesov, v enem primeru pa ni šlo za uradno osebo po določbah ZIntPK. V dveh primerih pa se je prijava zavrgla (v enem primeru je bilo očitano ravnanje izvršeno pred letom 2004, ko je bila ustanovljena komisija, v drugem primeru pa ni šlo za prijavo pač pa za izražanje mnenj oziroma stališč)

V obravnavanem obdobju je komisija, zaradi nepristojnosti obravnave zadev, odstopila v nadaljnje reševanje drugim organom 2 zadevi. Skupno sta bila napravljena 2 odstopa, in sicer krovnemu upravljavcu kapitalskih naložb države ter nadzornemu odboru občine.

(iv) Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov

V obdobju med januarjem in marcem 2019 so bili uvedeni 3 novi prekrškovni postopki, zaključeni pa 4 prekrškovni postopki. Pooblašcene uradne osebe prekrškovnega organa komisije so izdale 3 odločbe, in sicer so bili izrečeni opomini. V enem primeru pa je bilo izrečeno opozorilo.

(v) Skupno število pravnih mnenj s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov

V obdobju od januarja do marca 2019 je komisija izdelala 46 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

Senat Komisije za preprečevanje korupcije v sestavi Boris Štefanec (predsednik) in mag. Uroš Novak (namestnik predsednika) je na 17. seji dne 11.4. 2019 soglasno potrdil to obdobjno poročilo.

Boris Stefaneč
PRESEDINIK

Vložiti:

- zbirka dok. gradiva.